

CONGRÉS INTERNACIONAL

ELS *DOLIA* A LES PROVÍNCIES D'*HISPANIA* EN ÈPOCA ROMANA.

ESTAT DE LA QÜESTIÓ I PERSPECTIVES

7, 8 i 9 de setembre de 2022

ICAC, Tarragona

PROGRAMA

Dimecres, 7 de setembre

9:00 h. **Inauguració oficial.** *Josep M. Palet (director de l'ICAC) i Ramon Jàrrega (ICAC, organitzador del congrés)*

9:30 h. **Conferència inaugural.** *Charlotte Carrato (Mosaïques Archéologie)*

SECCIÓ 1. PROVÍNCIA TARRACONENSIS

10:00 h. **Ponència.** «*Dolia ex Tarraconensi*». *Joaquim Tremoleda (MAC Empúries) i Maria Rueda (ICAC)*

10:30 h. «Algunos aspectos socioeconómicos acerca del uso del *dolium*». *Mateo González Vázquez (Universitat de Treveris)*

10:50 h. «La *cella vinaria* de la vil·la romana dels Pompeu Saurió, Besalú. Aspectes tècnics». *Joan Frigola (investigador independent); Pere Castanyer i Joaquim Tremoleda (MAC Empúries)*

11:10 h. Pausa-cafè

11:40 h. «Història d'un *dolium* a la *insula* 30 de la ciutat romana d'Empúries». *Marta Santos, Joaquim Tremoleda i Pere Castanyer (MAC Empúries)*

12:00 h. «Les reformes Baix imperials de la vil·la romana del Pla de l'Horta: del luxe a la practicalitat». *Ana Costa, Lluís Palahí i David Vivó (Universitat de Girona)*

12:20 h. «Un espai de treball amb *dolia* a la vil·la republicana del Collet (Calonge-St. Antoni)». *Marc Bouzas, Josep Burch, Marc Prat, Josep Maria Nolla, Lluís Palahí i David Vivó (Universitat de Girona)*

12:40 h. «*Dolia* i espais de magatzem a la comarca del Maresme». *Marta Prevosti (IEC/ICAC), Ramon Coll (Museu Romà) i Joan Francesc Clariana (Centre d'Estudis d'Arqueologia i Història de Mataró)*

13:00 h. Debat

13:00 a 15.30 h. Pausa-dinar

- 15:30 h. «Els *dolia* de la vil·la del Pont del Treball Digne». *Daniel Alcubierre (Museu d'Història de Barcelona), Jordi Ardiaca (arqueòleg), Pere Lluís Artigues (investigador independent) i Antoni Rigo (Universitat de Barcelona)*
- 15:50 h. «Els *dolia* de la vil·la de Can Cabassa (Sant Cugat del Vallés). Ús i reutilització». *Pere Lluís Artigues (investigador independent) i Antoni Rigo (Universitat de Barcelona)*
- 16:10 h. «Les *cellae vinariae* de les vil·les romanes de la Burguera (Salou) i dels Castelletes (La Canonja)». *Josep Francesc Roig (ICAC) i Rubén Ramírez (Virtual 3DR)*
- 16:30 h. «Experimentando con el *dolium* romano: desde los contenedores arqueológicos originales a la formalización de réplicas reales». *Antoni Martín (UB-CEIPAC/Generalitat de Catalunya), Bruno Parés i Josep Matés (artista i terrissaire)*
- 16:50 h. «*Dolia* en coves de l'àmbit ibèric peninsular. Unes reflexions». *Ramon Coll (Museu Romà) i Magí Miret (Generalitat de Catalunya)*
- 17:10 h. «Los llamados *dolia* tardoantiguos: una aproximación desde *Tarraco(na)* (s. V – VIII d. C.)». *Francesc Rodríguez (UB/ICAC) i Josep Maria Macias (ICAC)*
- 17:30 h. «Aportaciones sobre *dolia* en el valle medio del Ebro». *Carmen Aguarod (SECAH)*
- 17:50 h. **Debat**

Dijous, 8 de setembre

- 9:00 h. «*Dolia* y otros grandes recipientes producidos en la alfarería edetana de Rascanya (Lliria)». *Esperança Huguet (Universitat de València) i Francisco J. Perua Barceló*
- 9:20 h. «Aproximación a los *dolia* de Ercávica (Cañaveruelas, Cuenca). Un primer estado de la cuestión». *María Ángeles Pascual Sánchez (Universitat de Castilla la Mancha)*
- 9:40 h. «Tinajas para la elaboración de vino del *torcularium* de Baños de El Peral (Valdepeñas, Ciudad Real)». *Tomás Torres, Miguel Ángel Hervás, Diego Lucendo, Luis Alejandro García i Manuel Melero (Barka Arqueólogos SL); Julián Vélez (Ajuntament de Valdepeñas); Domingo Fernández i Yolanda Peña (UNED)*
- 10:00 h. «*Dolia* tardorromanos en *Toletum*. Algunos ejemplares de Cuesta de los Portugueses». *Rafael Caballero i Elena I. Sánchez (Novas Arqueología)*
- 10:20 h. «Recipientes de almacenaje procedentes del *territorium* de *Carthago Nova*. La comarca del Campo de Cartagena». *Antonio Javier Murcia (Museo Teatro Romano de Cartagena)*
- 10:40 h. «La *cella olearia* del yacimiento de la Fuente de la Teja y su *instrumentum fundi* (Caravaca de la Cruz, Murcia): *Dolia* y *vasa olearia*». *Antonio Javier Murcia (Museo Teatro Romano de Cartagena) i Francisco Brotons (Museo Arqueológico de La Soledad)*

11:00 h. Pausa-cafè

11:30 h. «Los *dolia* procedentes del *castellum* Archivel y la *turrís* de Barranda (Caravaca de la Cruz, Murcia)». *Francisco Brotons (Museo Arqueológico de La Soledad), Antonio Javier Murcia (Museo Teatro Romano de Cartagena)*

11:50 h. Debat

SECCIÓ 2. PROVÍNCIA LUSITANIA

12:10 h. Ponència. «*Dolia ex Lusitania*». ». *José Carlos Quaresma (Universitat de Lisboa), Pedro Pereira (Universitat de Porto) i Sonia Bombico (Universitat d'Évora)*

12:30 h. «Recipientes de almacenaje vinícola de época altoimperial en el Alto Douro portugués: El caso del Alto da Fonte do Milho (peso da Régua, Portugal). Tipologías, contextos de utilización y marco regional». *Javier Larrazabal (Universitat de Minho)*

13:00 h. «*Dolia ex Durius flumen – os dolia nas margens do Douro*». *Pedro Pereira i Tony Silvino (CITCEM, Universitat de Porto)*

13:00 a 15.30 h. Pausa-dinar

15:30 h. «A Encosta do Patarinho (Santa Comba Dão, Viseu): O estudo dos *dolia* como ferramenta para compreender a funcionalidade do sítio». *Pedro Matos, Helena Catarino i Ricardo Jorge Costeira (Universitat de Coimbra)*

15:50 h. «Os *dolia* de villa Cardilio (Torres Novas, Portugal): uma primeira abordagem à sua integração na economia da villa». *Víctor Filipe, Catarina Viegas i Carlos Fabião (Universitat de Lisboa); Romão Ramos (Universitat Nova de Lisboa)*

16:10 h. «*Dolia* da villa romana da Horta da Torre e do sitio arqueológico de São Pedro (Cabeço de Vide, Fronteira, Alentejo)». *André Carneiro, César Oliveira i Sónia Bombico (Universitat de Évora); Pedro Pereira (Universitat do Porto) i José Quaresma (Universitat Nova de Lisboa)*

16:30 h. «Os *dolia* da villa romana da Tourega (Évora): datos preliminares do seu estudo tipológico e petrográfico». *Inês Vaz (Universitat de Coimbra) i Catarina Viegas (Universitat de Lisboa)*

16:50 h. «La capacidad de almacenamiento de una villa exitosa en Lusitania: el modelo catónico en Milreu (Estói, Algarve)». *Felix Teichner (Universitat de Marburgo) i José Carlos Quaresma (Universitat Nova de Lisboa)*

17:10 h. «Importação e produção regional de *dolia* na faixa costeira da Lusitânia meridional: o caso de Loulé Valho». *Catarina Viegas i Rui Roberto de Almeida (Universitat de Lisboa)*

17:30 h. Debat

Divendres, 9 de setembre

SECCIÓ 3. PROVÍNCIA BAETICA

9:00 h. **Ponència.** «*Dolia ex Baetica*». *Dario Bernal (Universitat de Cádiz); Enrique García i Iván González (Universitat de Sevilla); Oriane Bourgeon (ICAC)*

9:40 h. «Los *dolia* en el interior del sureste peninsular: análisis y distribución». *David Martínez Chico (Universitat de València) i Rubén Fernández Tristante (ArqueoSur)*

10:00 h. «*Dolia* en los territorios mineros de la vertiente norte de Sierra Morena: materiales y contextos». *Mar Zarzalejos (UNED) i Maria Rosa Pina (ICAC)*

10:20 h. «Análisis productivo, tipológico y arqueométrico de la producción de *dolia* del alfar de Cartuja (Granada)». *Macarena Bustamante-Álvarez i Elena H. Sánchez (Universitat de Granada)*

10:40 h. **Pausa-cafè**

SECCIÓ 4. VÀRIA

11:00 h. **Ponència.** «Les *dolia* et le vin oxydé». *Stephane Mauné (CNRS UMR5140)*

11:20 h. «Ogei (20): Una possible marca lèxica de capacitat ibèrica expressada en àmfores, sobre un dolium de Ruscino (Perpinyà)». *Joan Ferrer (Grup LITTERA / Universitat de Barcelona)*

11:40 h. «Tipología y usos de las *dolia* en las fronteras del Imperio: el ejemplo del yacimiento de Rirha (Marruecos)». *Nadia El-Bahri (INSAP); Charlotte Carrato (Mosaïques Archéologie); Mohamed Kbiri Alaoui (INSAP); Hicham Hassini (Conservation de Lixus); Elsa Rocca (Universitat de Montpellier)*

12:00 h. «I *dolia* della villa di Santa Maria di Villasimius: un nuovo contesto produttivo dalla Sardegna romana». *Alessia Anedda i Marco Giuman (Universitat de Cagliari); Dario D'Orlando (investigador autònom)*

12:20 h. «I *dolia* della villa tardoantica di Aiano – Torraccia di Chiusi (San Gimignano, Siena)». *Marco Cavalieri, Anthony Peeters i Sarah Vyverman (Universitat Catòlica de Louvain); Sara Lenzi i Gloriana Pace (col-laboradores externes de la Universitat Catòlica de Louvain); Luca Polidoro (Universitat Catòlica del Sacro Cuore)*

12:40 h. «Domestic storage in a Late Roman insula from Histria (Constanța, Romania)». *Bianca Elena Grigoras i Georgiana Dinu (National Heritage Institute, Bucharest); Valentin Bottez (Universitat de Bucarest)*

13:00 h. **Debat**

13:20 h. **Conferència de clausura.** *Yolanda Peña (UNED)*

13:40 h. **Pica-pica amb degustació de vi de la bodega MYDOLIA**

COMITÈ ORGANITZADOR

Ramon Jàrrega, Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Maria Rueda, Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Oriane Bourgeon, Institut Català d'Arqueologia Clàssica

COMITÈ CIENTÍFIC

Daniel Mateo Corredor, Universitat d'Alacant / Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Enric Colom Mendoza, Institut Català d'Arqueologia Clàssica
María Rosa Pina Burón, Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Marta Prevosti Monclús, Institut d'Estudis Catalanas / Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Joaquim Tremoleda Trilla, Museu d'Arqueologia de Catalunya - Empúries
José Juan Díaz Rodríguez, Universitat de Cadis
Antoni Martín Oliveras, Generalitat de Catalunya
Víctor Revilla Calvo, Universitat de Barcelona
Cèsar Carreras Monfort, Universitat Autònoma de Barcelona
María del Mar Zarzalejos Prieto, UNED
Darío Bernal Casasola, Universitat de Cadis
Enrique García Vargas, Universitat de Sevilla
María Isabel Fernández García, Universitat de Granada
Carmen Aguarod Ota, Ex Oficina Hispana, SECAH
Yolanda Peña Cervantes, UNED
Javier Salido Domínguez, Universitat Autònoma de Madrid
Iván González Tobar, Universitat Paul-Valéry, Montpellier
Charlotte Carrato, Mosaiques Archéologie
Stéphane Mauné, CNRS UMR-5140, Montpellier
Carlos Fabiao, Universitat de Lisboa
Catarina Viegas, Universitat de Lisboa
José Carlos Quaresma, Universitat de Lisboa
Pedro Pereira, Universitat de Porto - CITCEM
Sónia Bombico, Universitat d'Évora